

get alene forslag til hjemmel til at anvende sanktioner over for skoler, om hvem der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder det nye krav til undervisningen (lovforslagets § 1, nr. 1) eller kravet til skolelederens danskkundskaber (lovforslagets § 1, nr. 2).

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorledes de to foreslåede bemyndigelser vil blive udmøntet, kan jeg oplyse, at det umiddelbart er hensigten at anvende disse til at fastsætte regler om bl.a. følgende:

- Den eller de valgte eksterne tilsynsførende skal overvære undervisningen i de fag, der er omfattet af tilsynet.
- Antallet af årlige tilsynsbesøg.
- De eksterne tilsynsførende skal forstå dansk på et sådant niveau, som gør det muligt at foretage en kvalificeret vurdering af undervisningen i de fag, der skal føres tilsyn med.
- Hvordan forældrekredsen udpeger den eller de tilsynsførende.
- Hvilke oplysninger den eller de tilsynsførendes årlige erklæring om elevernes standpunkt mindst skal indeholde.

I overensstemmelse med sædvanlig praksis på området vil udkast til de bekendtgørelser, som umiddelbart eller senere agtes udstedt med hjemmel i de foreslåede bemyndigelser, forinden blive drøftet med de frie grundskolers foreninger. Jeg vil understrege, at der ikke i de kommende tilsynsregler vil kunne være krav om nærmere indholdsstyring af de frie grundskoler.

Jeg forstår spørgsmålet om, hvordan det sikres, at det ikke bliver tilfældige principper, der afgør, hvorledes myndighedsudøvelsen foregår, som et spørgsmål i relation til undervisningsministerens hjemmel til at beslutte, at en skole ikke længere er en fri grundskole efter loven, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i friskolelovens § 1.

Ministerens skøn må udøves inden for de rammer, der følger af forvaltningsrettens almindelige principper om saglige hensyn og om begrundelse for en afgørelse. Der vil bl.a. skulle lægges vægt på grovhed og omfang af de aktiviteter, der giver anledning til at anvende denne sanktion. Der vil også skulle være proportionalitet mellem overtrædelsen og retsvirkningen.

Ministerens afgørelse vil desuden være underlagt fuld domstolskontrol.

Spørgsmål 23:

Ministeren bedes oplyse, hvori den reelle forskel i formålsbestemmelsen i den gældende lov og lovforslaget består, og vil ministeren redegøre for, hvilken betydning ændringen af formålsbestemmelsen vil få – både for den enkelte skole og for de frie skoler som helhed?

Svar:

Den foreslåede ændring af friskolelovens § 1 vil indebære en vis begrænsning i skolernes frihed, idet forslaget vil indebære, at skoler, der ikke – på grundlag af de principper for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der følger af den europæiske menneskerettighedskonvention – forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, ikke længere vil kunne være frie grundskoler i lovens forstand og dermed heller ikke længere vil kunne få statstilskud.

Ændringen vil forøge sikkerheden for, at eleverne i de frie grundskoler bliver rustet til at begå sig på arbejdsmarkedet og i samfundet som helhed, og at der sker integration af tosprogede børn og unge i Danmark.

For de frie grundskoler som helhed vil det foreslåede nye krav til undervisningen sammenholdt med de foreslåede stramninger af tilsynet efter min mening indebære, at der i befolkningen generelt vil blive større tillid til undervisningen på frie grundskoler, og dermed bidrage til at gøre de frie grundskoler som skoleform mere attraktive.

I relation til konsekvensen af, at en skole ikke måtte leve op til kravet om at give en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, eller det foreslåede nye krav om forberedelse af eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, er der ingen forskel. I begge tilfælde vil skolen ikke længere kunne være en fri grundskole i lovens forstand og dermed heller ikke længere kunne få statstilskud. Fortsat undervisning på en sådan skole vil efter lovforslaget være ligestillet med undervisning i hjemmet.